2021

Příklady dobré praxe: výběr materiálů při ošetřování ran novorozenců

Svými doporučeními se podíleli:

Lenka Caletková[4], Durfinová Patricie[8], Jitka Hudečková[1], Gabriela Humlová[9], Věra Hyksová[1], Jiřina Jelínková[4], Miluše Jozková[6], Dana Klimentová[2], Martina Kralertová[10], Andrea Kročová[14], Martina Kumbálková[12], Dagmar Kühle[3], Jana Marková[13], Alexandra Mentlová[7], Jana Mezníková[1], Pavla Neradová[11], Jitka Neumannová[13], Iva Princová[9], Marie Prošková[3], Kateřina Smejkalová[1], Andrea Stejskalová[1], Jitka Troupová[2], Kateřina Votavová[12], Eva Zámečníková[8], Anna Žáková[5]

1) *Fakultní nemocnice Brno*
2) *Nemocnice České Budějovice*
3) *Nemocnice Hořovice*
4) *Fakultní nemocnice Hradec Králové*
5) *Fakultní nemocnice Olomouc*
6) *Fakultní nemocnice Ostrava*
7) *Fakultní nemocnice Plzeň*
8) *Fakultní nemocnice Bulovka, Praha*
9) *Fakultní nemocnice Královské Vinohrady, Praha*
10) *Ústav pro matku a dítě Praha-Podolí*
11) *Všeobecná fakultní nemocnice v Praze*
12) *Fakultní Thomayerova nemocnice, Praha*
13) *Masarykova nemocnice v Ústí nad Labem*
14) *Krajská nemocnice Tomáše Bati Zlín*

Nekrotická rána

Popis rány:	*Spodina*	černá/hnědá
	Sekrece	žádná/malá
	Okolí	klidné/erytém
	Cíl	odstranění nekrotické tkáně
Dobrá praxe:	*Oplach*	**Vodné roztoky s antimikrobiální složkou:** *Aktivní kyslík, NaOCl, HOCl:* ActiMaris Sensitiv, Granudacyn *Octenidin dihydrochlorid:* Octenisept, Octenilin *Polyhexanid, betain:* Prontosan
	Primární krytí	**Hydrogely:** ActiMaris gel, Nu-gel, Askina gel, Granugel, Hemagel, Hydrosorb gel, Flamigel, Octenilin gel, Suprasorb G, Suprasorb PHMB, Cutimed gel **Mast s enzymy:** Iruxol Mono
	Fixace/sekundární krytí	**Mřížky k fixaci gelu:** Adaptic, Mepitel One **Silikonový film:** Mepitel film **Polyuretanový film:** Tegaderm, Bioclusive film
	Výměna krytí	24-72 hodin nebo dle potřeby doplnění gelu

Povleklá rána

Popis rány:	*Spodina*	žlutá
	Sekrece	žádná/malá
	Okolí	klidné/erytém
	Cíl	odstranění povlaků, prevence infekce
Dobrá praxe:	*Oplach*	**Vodné roztoky s antimikrobiální složkou:** *Aktivní kyslík, NaOCl, HOCl:* ActiMaris Sensitiv, Granudacyn *Octenidin dihydrochlorid:* Octenisept *Polyhexanid, betain:* Prontosan
	Primární krytí	**Hydrogel:** ActiMaris gel, Granudacyn gel, Hemagel, Octenilin gel, Flamigel **Pasta s alginátem a ionty stříbra:** Askina Calgitrol paste **Hydrofiber:** Aquacel Extra, Aquacel Ag + Extra **Mast s enzymy:** Iruxol Mono
	Fixace/sekundární krytí	**Silikonová mřížka:** Mepitel One + savý mulový materiál **Pěnové krytí:** Mepilex Transfer, Mepilex Lite, Mepilex Border Flex Lite, Mepilex Ag, **Silikonový film:** Mepitel Film **Polyuretanový film:** Hydrofilm, Tegaderm, Bioclusive
	Výměna krytí	24-72 hodin

Infikovaná rána

Popis rány:	*Spodina*	žlutá, červená
	Sekrece	silná/střední
	Okolí	otok, erytém/macerace
	Cíl	snížení množství bakterií, zvládání sekrece
Dobrá praxe:	*Oplach*	**Vodné roztoky s antimikrobiální složkou:** *Aktivní kyslík, NaOCl, HOCl:* ActiMaris Sensitiv, Actimaris Forte, Granudacyn *Octenidin dihydrochlorid:* Octenisept *Polyhexanid, betain:* Prontosan
	Primární krytí	**Hydrogel**: ActiMaris gel, Granudacyn gel, Octenilin gel, Prontosan wound gel **Hydrofiber:** Aquacel Ag **Alginát:** Silvercel, Melgisorb Ag **Pěnové krytí:** Mepilex transfer Ag, Mepilex Border Ag **Pasta s alginátem a ionty stříbra:** Askina Calgitrol Paste **Krytí s obsahem stříbra:** Actisorb plus 25, Atrauman Ag
	Sekundární krytí	**Pěnové krytí:** Mepilex Transfer **Silikonová mřížka:** Mepitel, Mepitel One + savý mulový materiál nebo Zetuvit **Silikonový film:** Mepitel Film
	Výměna krytí	12-24 hodin nebo dle množství sekrece
	Podtlaková terapie	Renasys Go

Granulující rána

Popis rány:	*Spodina*	červená
	Sekrece	žádná/malá
	Okolí	klidné
	Cíl	udržení vlhkosti, podpora granulace
Dobrá praxe:	*Oplach*	**Vodné roztoky:** Aqua pro inj., Fyziologický roztok **Vodné roztoky s antimikrobiální složkou:** *Aktivní kyslík, NaOCl, HOCl:* ActiMaris Sensitiv, Granudacyn *Octenidin dihydrochlorid:* Octenisept *Polyhexanid, betain:* Prontosan
	Primární krytí	**Hydrogely:** Hemagel, Flamigel, ActiMaris gel, Granudacyn gel **Pěnové krytí:** Mepilex Transfer, Mepilex Lite **Hydrokoloidní krytí:** Suprasorb H, Granuflex Extra Thin **Mřížka:** Lomatuell H, Mepitel
	Sekundární krytí	**Pěnové krytí:** Mepilex Transfer, Mepilex Lite **Silikonový film:** Mepitel Film **Polyuretanový film:** Hydrofilm, Tegaderm, Bioclusive
	Výměna krytí	24-72 hodin

Epitelizující rána

Popis rány:	*Spodina*	růžová
	Sekrece	žádná/malá
	Okolí	klidné
	Cíl	udržení vlhkosti, ochrana před poškozením
Dobrá praxe:	*Oplach*	**Vodné roztoky:** Aqua pro injectione, Fyziologický roztok **Vodné roztoky s antimikrobiální složkou:** *Aktivní kyslík, NaOCl, HOCl:* ActiMaris Sensitiv, Granudacyn *Octenidin dihydrochlorid:* Octenisept *Polyhexanid, betain:* Prontosan
	Primární krytí	**Hydrogel:** Hemagel, Flamigel **Mřížka:** UrgoTul, Lomatuell Pro, Mepitel, Lomatuell H **Pěnové krytí:** Mepilex Lite, Mepilex Transfer **Hydrokoloidní krytí:** Granuflex Extra Thin, Varimate, Suprasorb H
	Sekundární krytí	**Pěnové krytí:** Mepilex Lite, Mepilex Transfer **Filmové krytí:** Mepitel Film, Tegaderm Film
	Výměna krytí	48-72 hodin

Návrhy materiálů k ošetření dalších typů poškození kůže novorozence

Exkoriace, eroze:	**Hydrogel:** Hemagel, Flamigel, ActiMaris gel, Granudacyn gel, HA gel, Octenisept gel **Mřížka:** Lomatuell Pro, Urgotul, Lomatuell H **Hydrokoloidní krytí:** Granuflex Extra Thin **Pěnové krytí:** Mepilex Lite
Ragády:	**Hydrogel:** Hemagel, Pharmagel **Hydrokoloidní krytí:** Stomahesive pudr, Granuflex extra Thin **Masti/krémy:** Ung. Leniens, Purelan, Bepanthen
Plenková dermatitida:	**Vodný roztok k oplachu:** ActiMaris sensitiv roztok, Granudacyn roztok **Bariérový film/krém/pasta**: Cavilon cream, Cavilon Spray, Cutozinc spray, Cutozinc Silver Spray, Cutozinc Ichtamo Spray, Silvertan, Sudocrem, NeoPhytiol, Imazol, Menalind **Hydrogel:** Hemagel **Hydrokoloid:** Stomahesive pudr
	Podpůrná léčba: Biolampa
Zapářky, macerace:	**Vodný roztok k oplachu:** ActiMaris Sensitiv roztok, Granudacyn roztok **Pěnové krytí:** Mepilex Transfer **Mřížka:** Urgotul **Bariérový film:** Cutozinc spray **Hydrokoloid:** Stomahesive pudr
Operační rány: **(hojení per primam)**	**Vodný roztok k oplachu:** Octenisept, ActiMaris Sensitiv, Prontosan **Pěnové krytí:** Mepilex Transfer, Mepilex Lite, Mepilex Border Post-Op **Silikonové krytí:** Mepitel one, Mepitel film **Nepřilnavé mřížky (na stomie):** Lomatuel Pro, Urgotul, Lomatuell H
Suchá kůže:	**Hydratační krémy:** Ung. Leniens, Linola Lotion, Dexeryl, Weleda hydratační mléko **Olejové přípravky:** Linola Fett Ölbad, Weleda olejová koupel, Cutoil, Slunečnicový olej

Návrhy materiálů k prevenci

Tlakové léze:	**Polohovací pomůcky**: Vitapur, pelíšky Neobed, podložky Z-flo
	Pěnové krytí: Mepilex transfer, Mepilex Lite, Mepilex XT, Neoseal (pod nostrily nCPAP) **Silikonová mřížka:** Mepitel One
MARSI:	**Používat adheziva na bázi silikonu nebo aplikovat ochrannou vrstvu pod náplast. Používat odstraňovač náplastí.**
	Materiály k ochraně kůže pod náplastí: **Hydrokoloid:** Granuflex extra thin, Varimate **Polyuretanový film:** Tegaderm film **Bariérový film:** Trio Elisse, Cavilon spray
	Pomůcky k odstranění adheziv: **Silikonové odstraňovače:** Niltac, Trio-Elite, Welland (používat i při snímání hydrokoloidních a polyuretanových folií)
Plenková dermatitis:	**Bariérový film/krém/pasta**: Bepanthen baby, Weleda krém na opruzeniny, Sudocrem, Cavilon cream, Dansac krém

Foto: Archiv neonatologie VFN v Praze
Neradová 2021